

Av LISE-LOTTE BJÖRKMAN

Riksförbundet Svensk Trädgårds rådgivare svarar på dina frågor
tisdagar, onsdagar och torsdagar kl 9–12, onsdagar dessutom kl 13–16.
Ring 08-758 86 36 eller e-posta radgivning@tradgard.org

BILD: INGEGERD SUNDSTRÖM

Hur lyckas jag med dillen inne?

FRÅGA: Jag har många gånger försökt att så dill inne i kruka för att kunna skörda färsk dill tidigare än den som sås ute. Jag misslyckas alltid. Tacksam för råd.

SVAR: Dill kan vara knepig. Den är känslig för jordbundna sjukdomar och ute rekommenderas växelbruk och i krukodling byter du till ny jord årligen. Undvik kompakt jord. I krukor är det svårare att hålla jämn fuktighet utan att det blir för blött, speciellt när fröna ska gro! Använd såjord överst i krukorna och täck krukans med dubbla lager fiberduk så fuktförhållandena blir jämnare. Dill groor även vid låga temperaturer, över 5 plusgrader i jorden, så krukans behöver inte stå på den varmaste platsen och torka för mycket. När fröna grott och börjat växa kan du med fördel ha dem ute i ett skyddat läge under dagtid men fortsatt att ha täcket av fiberduk på så länge som möjligt. Inne ska de stå ljusst men svalt. När

nattemperaturen inte längre kryper under noll, låter du dem stå ute hela tiden och försör dem med vatten och näring efter behov. Att så i köpejord i kruka passar även dem som har svårt att lyckas med odling av dill i grönsakslandet. Upprepad sådd ger förlängd skördeperiod och dill från tidig vår till sen höst.

BILD: LISE-LOTTE BJÖRKMAN

Vad är päronkartan angripna av?

FRÅGA: Jag har ett päronträd 'Carola' som planterades hösten 2008 på vårt sommarviste på Gotland. I fjol var det fullt med päronkart. Tyvärr blev de flesta kartan angripna. De var sotfläckiga med början i botten på frukten. Vad kan det vara?

SVAR: I fjol när jag fick frågan med bifogad bild bad jag frågeställaren att skära itu kartan för att se om det fanns vita larver inuti. Och mycket riktigt, där var de vita larverna av pärongallmyggan, som är orsak till denna skada. Honan lägger sina ägg i blomman när päronen blommar, varvid angripna kart sväller och får en rundare form för att sedan svartna och falla av. Larverna förpuppas i jorden för att kläckas nästa vår. Angreppen återkommer ofta år efter år, tyvärr. Men genom att plocka bort och oskadliggöra angripna kart gör man sitt bästa att begränsa angreppet. Bre ut en markduk under trädet så är det lättare att samla in nedfallen kart och förhindra att larverna söker sig ner i jorden.

Hur får jag min hortensia blå igen?

FRÅGA: Hur gör jag för att förändra blomfärgen på min hortensia? Jag köpte den som blå men den har blivit alltmer rosa med åren. Har förstått att det har med jorden att göra. Kan jag vattna med något medel? Och i så fall när gör jag det?

SVAR: Hortensians, *Hydrangea macrophylla*, färg är vanligen beroende av markens pH-värde, ett lågt värde under 5,5, alltså sur jord ger blåare färg. Du bör alltså försöka sänka markens pH, vilket inte är det lättaste om man har en naturligt alkalisk jord. Det bästa är att plantera hortensian i rikligt med jord som man vet har ett lågt pH, som köpt rododendronjord. Så rådet blir

BILD: FOREVER&EVER

Forever&Ever är en robust hortensia som inte blir högre än 90 cm. Den behöver med andra ord inte beskäras. Den ska vara vinterhärdig och blommar på både års- och fjolårsskotten. Blomfärgen påverkas av pH i jorden.

att plantera om hortensian. Sedan tillför man årligen mer naturlig torvmull, rododendronjord eller förna från barrskog till växtbädden för långsiktig effekt och blå färg på blommorna. Den hortensia du köpte som blå påverkas av pH-värdet i marken, men alla sorter gör inte det. Det finns även preparat i handeln t ex Färga mig blå och Hortensia blå, som innehåller aluminiumsulfat, som kan användas för att sänka pH-värdet och hjälpa till att göra hortensior mer blåa. Man vattnar ut det vår och höst enligt rekommendation, men jag skulle börja med växtbädden och ge den de rätta förutsättningarna först.

När ska avokadon beskäras?

FRÅGA: Förra året satte jag en kärna från en avokado hemma. Denna har nu växt och jag är rädd att jag gjort fel då jag kanske skulle ha beskurit den innan de nya bladen kom? Har inte mycket erfarenhet av avokado, men har ni några tips om hur jag ska göra med denna? Den står nu i mitt köksfönster i öst-erläge.

SVAR: Avokadokärnor är lätta att så, de gro villigt och skjuter gärna i väg ett långt skott. Plantan vill ju bli ett träd. Den förgrenar sig naturligt när den fått en viss höjd på drygt en meter. För att få en buskigare och hanterligare planta toppas den med fördel på önskad nivå över ett blad. Har den hunnit få blad är assimileringen i gång, stjälken blir stabilare och plantan orkar bryta starka, nya skott när den toppas. Bäst är det att toppa den under våren eller försommaren när ljuset är bra. De nya grenarna kommer i sin tur att växa och för att få plats med den i köksfönstret lär du få korta in den flera gånger. Under sommaren trivs plantan utomhus på en skyddad plats. Under vintern placerar du den så ljus och sval som du har möjlighet till

BILD: EVA RÖNNBLM

På bilden ses en avokadoplanta från fröet, kärnan i en avokado från livsmedelsbutiken. Bilden är hämtad ur en ny bok av Eva Rönnblom, *Så frön från exotiska frukter Sätt kärnor, frön och knölar*, utgiven på Ordalaget bokförlag. Se även sid 63.

inomhus och så får vi hoppas, att den överlever vår mörka årstid, annars får du börja om med en ny kärna.

Vad orsakar de vita fläckarna på rosornas blad?

FRÅGA: Vi har rosor som står både i öster- och västerläge. De fick konstiga färger på bladen i början av sommaren i fjol. Vad kan det vara?

BILD: BO BÜLOW

Störd klorofyllbildning kan ge vita fläckar på rosenbladen.

SVAR: Rosorna ser ut att må bra trots fläckarna. Förklaringen torde vara störd klorofyllbildning på grund av låga temperaturer och det är inget vi råar på. Man kan se från andra bilder du bifogat att nyare blad knappt har några skador alls och sommarens blad lär bli helt normala. Vilket de också blev, fick jag veta när jag återkopplade med frågeställaren. Vi får hoppas på lämpligare temperaturer i år, även om skadan var rätt fin och harmlös.

Få svar på dina trädgårdsfrågor av Fritidsodlarnas rådgivare.

Ring eller maila:

Mån-tors: 09.00-12.00 **Fre:** 09.00-12.00
13.00-16.00 13.00-16.00
18.00-20.00

Juli, endast mån-tors 18.00-20.00.

Oktober till och med Mars, endast tis-tors 09.00-12.00.

Måndagar:

Kerstin Fahlman-Noord

Ann-Kristin Isaksson

Henrik Morin

Tisdagar:

Ulf Nilsson

Annica Larsdotter

Henrik Bodin

Onsdagar:

Lise-Lotte Björkman

Anna Ingemarsson

Gösta Andersson

Torsdagar:

Lise-Lotte Björkman

Ulf Nilsson

Jens Svensson

Fredagar:

Gunilla Bremer

Annika Rehwint

Fråga
rådgivarna
allt om
trädgård!